

УДК 351: 551

ЗМІНА КЛІМАТУ І ЗУСИЛЛЯ КРАЇН ЩОДО ЙОГО ЗАПОБІГАННЯ

С. В. ШОВКУН^{1*}, В. П. КРЮЧОК¹, Н. М. САМОЙЛЕНКО²

¹ студент кафедри хімічної техніки та промислової екології, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

² професор кафедри хімічної техніки та промислової екології, канд. техн. наук, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

*email: shovkunsvetlana@yandex.ru

Одною з найгостріших екологічних проблем, яка стоїть перед людством є глобальна зміна клімату. Згідно прогнозів протягом наступного століття температура підвищиться на 2-5°C. Вже сьогодні в багатьох куточках земної кулі стають помітними наслідки кліматичних змін, Україна також потерпає від дефіциту адаптації до теперішнього клімату і потребує підвищення здатності адаптуватися до майбутніх кліматичних умов.

Наша держава знаходиться серед першої двадцятки країн світу, які найбільше викидають парникових газів в атмосферу. Український науково-дослідний гідрометеорологічний інститут розробив прогнози зміни клімату на території України до 2050 року. У багатьох регіонах підвищення температури та посухи обмежать продуктивність сільського господарства, що є одним з найважливіших секторів економіки України. Запаси води для пиття, промислових і сільськогосподарських цілей зменшуються, ситуація ускладнюється високим рівнем забрудненості річок. Лісові пожежі стануть частішими та більш спустошуючими. Очікується, що сніжний покрив і довжина зим скоротяться, що вплине на зимовий туризм.

На межу ХХ – ХХІ століття припадає найбільший тривалий період потепління у Європі за більш, ніж 120 років спостережень. Збільшилася кількість днів з так званими «тропічними ночами», коли температура із заходом сонця не опускається нижче +25°C. Спільні з країнами Європи (Польща, Словенія, Угорщина, Румунія, Молдова) унікальні Карпатські гори та дельта Дунаю зазнали підвищення середньорічних температур. Кількість опадів в Українських Карпатах збільшилась, а у Румунських - зменшилась. Невелика зміна температури повітря вплинула на екосистеми дельти Дунаю: відбувається зміна часу нересту риб навесні, зростає вірогідність заморів та цвітіння води влітку тощо. Рівень Чорного моря підвищиться, змушуючи прісноводні екосистеми переміщатись вглиб дельти.

На жаль, але повністю уникнути кліматичних змін неможливо. Однак можна спробувати пом'якшити цей процес. Основними вирішеннями для попередження катастрофічних наслідків зміни клімату є зниження викидів парникових газів, тобто зменшення використання викопного палива. Задовольнити ці потреби можна за рахунок ефективного споживання ресурсів та використання відновлюваних джерел енергії, альтернативних видів

енергетики (енергія вітру, сонця, біомаси тощо). Енергомісткі виробництва повинні перейти на сучасні технології споживання енергії. Викиди парникових газів від транспорту складають 30% від загальних викидів з інших галузей світової економіки, тому Європейський Союз поставив собі за мету довести частку біопалива у загальному обсязі пального до 10 % у 2020 році.

З 29 листопада по 11 грудня відбулася Конференція зі зміни клімату в Парижі (COP21), в ході якої було розроблено нову програму стійкого розвитку та досягнуто домовленість з приводу проблеми зміни клімату.

Головним результатом заходу стало рішення стримати глобальне потепління на рівні нижче, ніж 2°C до 2050 року. Крім цього, було запропоновано фінансування «зеленого» розвитку міст, виділення пільгових кредитів в обмін на інвестування у озеленення міст. Учасниками підкреслено, що на діяльність, пов'язану зі сільським господарством та лісами, приходиться близько четвертої частини всіх емісій парникових газів – половина з них викликана деградацією та вирубкою лісів. Також експерти запропонували план дій, метою якого є підвищення запасів вуглецю в ґрунті на 0,4 % на рік з метою скорочення концентрації вуглекислого газу в атмосфері при одночасному підвищенні родючості ґрунтів.

Амбіціозну мету про можливість життя без вуглецевого палива поставили перед собою 8 країн, перш за все Швеція. До руху за повну декарбонізацією приєднався бізнес. Такі гіганти, як Microsoft, Google, Facebook, Apple, Amazon оголосили про свою прихильність зеленої енергетиці та багатомільйонні інвестиції в неї. Для просування стійкого і низьковуглецевого економічного розвитку у загальних інтересах необхідно домагатися мобілізації фінансових ресурсів. Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун, нагадав багатьом країнам про їх зобов'язання, починаючи з 2020 року, виділяти щорічно по 100 мільярдів доларів США бідним державам на боротьбу зі зміною клімату.

Україна планує до 2020 року не перевищувати 60 % рівня викиду парникових газів відносно 1990 року (зараз він складає 45 %). Планується, що великі підприємства, що роблять емісію цього забруднювача не менше, ніж 25 т/рік, зможуть продавати або купляти квоти на його викид на внутрішньому ринку.

Список літератури:

1. Національний екологічний центр України <http://necu.org.ua/climate/> (дата звернення 06.12.2015)
2. WWF Global http://wwf.panda.org/uk/wwf_ukraine_ukr/climatechange/climate_impacts_ua/ (дата звернення 06.12.2015)
3. Изменение климата в Восточной Европе http://www.envsec.org/publications/climate_change_in_ee_rus.pdf (дата звернення 10.12.2015)
4. Робоча група зі зміни клімату http://climategroup.org.ua/?page_id=68 (дата звернення 10.12.2015)
5. ООН <http://www.un.org/sustainabledevelopment/ru/> (дата звернення 10.12.2015)